

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte.....	1
Riktlinje.....	1
God ekonomisk hushållning.....	1
Riktlinjer för god ekonomisk hushållning:.....	2
Regler för resultatreserv (RER).....	2
Regler för resultatutjämningsreserv (RUR).....	3
Finansiella mål.....	3
Uppföljning och bedömningsmodell för god ekonomisk hushållning.....	3
Övriga ekonomistyrningsprinciper.....	4
Uppföljning och utvärdering.....	5

Dokumentinformation Dokumentet innehåller riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper		Dokumentansvarig Ekonomichef	
Antagen 2024-06-19 §99	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet Tills vidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer KS 2024/294	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Kommunallagen			

Inledning

Kommunernas ekonomiska förvaltning regleras i 11 kapitlet kommunallagen (2017:725) samt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597). Rådet för Kommunal Redovisning svarar för uttolkningen av vad som är god redovisningssed inom den kommunala sektorn, framför allt via normerande redovisningsrekommendationer vilka kommunen är skyldig att följa.

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Av kommunallagen kapitel 11 §1 framgår att Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatreserv, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Dessa riktlinjer utgör, tillsammans med kommunens beslutade riktlinjer för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, verktyg för den övergripande styrningen och ledningen av Vänersborgs kommun. Riktlinjerna innehåller ramverket för det övergripande regelsystem genom vilken kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ekonomiska styrning sker.

Syfte

Riktlinjerna syftar till att förtydliga lagstiftningens krav på god ekonomisk hushållning och anger övergripande hur ekonomistyrningen sker i kommunen. Riktlinjerna ska stödja beteenden i organisationen som bidrar till en god ekonomisk hushållning och därmed utgöra ett stöd till nämnder och förvaltningar för nå kommunens övergripande målsättningar för ekonomi och verksamhet.

Riktlinje

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska det finnas finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunallagen kräver att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna. Balanskravet utgör en miniminivå för resultatet. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Kommunallagens krav klagör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

Genom riktlinjer anger kommunfullmäktige den övergripande och mer långsiktiga styrningen av god ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning:

Verksamheternas uppdrag:

- Verksamheter och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.
- Varje nämnd ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån kommunfullmäktiges reglemente och kommunstyrelsens riktlinjer.
- Nämnderna ska främja och följa upp att en fortlöpande kvalitetsutveckling sker inom verksamheten.
- Nämnderna ska eftersträva och följa upp att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt.

Verksamheternas tillgångar och skulder:

- Kommunens anläggningar och fastigheter ska ha ett planerat och fullgott underhåll.
- Kommunen ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd, samt ha klara regler för hur risker ska hanteras. Kommunen ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Verksamheternas ekonomiska ansvar:

- Kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet (vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras).
- Nämnderna ansvarar för att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till beslutad budgetnivå.
- Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är nämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramarna hålls.
- Nämndernas och förvaltningarnas arbete ska präglas av ett helhetstänkande där kommunens bästa är överordnat enskilda verksamheters behov.
- Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att de förslag och planer som föreläggs kommunfullmäktige främjar en god ekonomisk hushållning och är förenliga med de finansiella mål som fastlagts.

Regler för resultatreserv (RER)

Avsättning till resultatreserven:

Resultatreserven maximeras till 100 mnkr. Avsättning till resultatreserven upp till maximal nivå sker i samband med att Kommunfullmäktige beslutar om årsredovisning och med det högsta belopp som är möjligt utifrån de avsättningsregler som följer av gällande lagstiftning.

Användning av resultatreserven:

Medlen får användas för att täcka oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, eller för att täcka särskilda planerade kostnader av engångskaraktär ett enskilt år till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning. Disposition ur resultatreserven beslutas av Kommunfullmäktige efter förslag från kommunstyrelsen som har att lämna en bedömning över förslagets effekter på kommunens ekonomi såsom lånebehov och räntekostnader.

Regler för resultatutjämningsreserv (RUR)

Vänersborgs kommun har idag en resultatutjämningsreserv som uppgår till 50 mnkr. Enligt gällande lagstiftning från 2024 kan inte avsättning göras till resultatutjämningsreserven men tidigare avsatta medel kan disponeras fram till utgången av 2033.

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått på grund av lågkonjunktur. Disposition ur resultatutjämningsreserven beslutas av Kommunfullmäktige efter förslag från kommunstyrelsen som har att lämna en bedömning över förslagets effekter på kommunens ekonomi såsom lånebehov räntekostnader.

Resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas då resultatreserven (RER) uppnått 50 mnkr, dock senast år 2033. Beslutet sker i anslutning till kommunfullmäktigens behandling av bokslut och årsredovisning.

Finansiella mål

Kommunstyrelsen ansvarar för att bereda och föreslå finansiella mål som ur ett finansiellt perspektiv styr mot en god ekonomisk hushållning avseende kommunens resultat och ekonomiska ställning. De finansiella målen ska ange ambitionsnivåer avseende finansiella nyckeltal kopplade till god ekonomisk hushållning så som kommunens resultatnivå, soliditetsutveckling, samlade investeringsnivå och betalningsberedskap. En översyn av dessa görs årligen i samband med att kommunstyrelsen upprättar förslag till Mål- och resursplan.

Uppföljning och bedömningsmodell för god ekonomisk hushållning

Den övergripande målavstämningen av god ekonomisk hushållning är en sammanfattning av hur inriktningsmålen infrias och hur kommunen närmar sig visionen, samt om kommunen uppnått sina finansiella mål. För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd ska mer än hälften av de finansiella målen, samt minst hälften av inriktningsmålen uppnås. Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning sker både i delårsrapporter och i årsredovisningen.

Övriga ekonomistyrningsprinciper

Budgetprocessen

Kommunstyrelsen planerar och samordnar det årliga arbetet med kommunens Mål- och resursplan. I detta ingår att upprätta tidsplaner samt utfärda anvisningar och planeringsramar för nämndernas arbete med Mål- och resursplan, samt lägga ett samlat förslag till Mål- och resursplan till kommunfullmäktiges möte i juni året innan aktuellt budgetår. De år då val av fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av nyvalda fullmäktige.

Kommunstyrelsen ska även lämna förslag till mål- och resursplan för den egna verksamheten samt för Kommunfullmäktige och valnämnden.

Kommunfullmäktiges presidium lämnar förslag om revisorernas budget enligt kommunstyrelsens anvisade tidsplan.

Nämnderna ansvarar för att upprätta förslag till Mål- och resursplan utifrån kommunstyrelsens beslut om ramar och anvisningar för årets budgetarbete.

Anslagsbindning och anslagsredovisning

Kommunfullmäktige fastställer nettodriftbudget per nämnd. Respektive nämnd fördelar, redovisar och följer upp driftbudgeten på de anslagsredovisningsnivåer som kommunstyrelsen anvisat. Anslagsbindning för investeringar sker på projektnivå.

Detaljbudget

Inom respektive nämnd ska en detaljbudget upprättas som preciserar hur budgeten fördelas utifrån budgetansvar, verksamhet och kostnads- och intäktsstruktur, samt motpartsförhållanden. Detaljbudgeten ska bruttoredovisas, d.v.s. intäkter och kostnader ska redovisas var för sig. Detaljbudgeten ska rapporteras in i kommunens ekonomisystem utifrån kommunstyrelseförvaltningens anvisningar.

Budgetförändringar mellan nämnder under löpande år

Förändringar i organisation och uppgifter som fordrar budgetflytt mellan nämnder ska i första hand ske i anslutning till ett årsskifte. Kommunstyrelsen har att samordna och lämna förslag till nödvändiga förändringar i reglementen och budget. Som huvudprincip vid budgetreglering gäller att det högsta värdet av budgeterat belopp eller verklig nettokostnad ska ligga till grund för de resurser som flyttas.

Intern försäljning mellan verksamheter

Som huvudprincip ska köp och försäljning av interna tjänster utgå från skriftliga interna avtal som upprättas mellan berörda verksamheter. Prissättning ska grunda sig på tydliga och transparanta priskalkyler utifrån självkostnadsprincipen och utgå från tjänstens totala redovisade kostnad för säljaren. Kommunstyrelsen ansvarar för att tillhandahålla kompletterande riktlinjer för intern försäljning.

VA- och renhållningsverksamhet

Kommunens VA- och renhållningsverksamhet ska var och en för sig bedrivas utifrån självkostnadsprincipen och som huvudprincip finansieras inom ramen för avgiftskollektivet. Utifrån dessa principer ska intäkter, kostnader, tillgångar och skulder särredovisas för VA-

---

verksamheten respektive renhållningsverksamheten. Kommunfullmäktige beslutar om taxor för kommande år i anslutning till beslut om Mål- och resursplan.

Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för att lämna delårsrapporter med en samlad uppföljning av verksamhet, mål och ekonomi till Kommunfullmäktige under löpande år och beslutar om anvisningar och tidsplaner för nämndernas arbete med delårsrapporter. Delårsrapporter lämnas två gånger per år baserat på utfall t.o.m. april och augusti. I delårsrapport per augusti ska även ett delårsbokslut enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning upprättas. Delårsrapport per augusti ska även innehålla en uppföljning av kommunkoncernens ekonomi.

Nämnderna ansvarar för att fortlöpande följa utvecklingen av verksamhet, mål och ekonomi under året samt att upprätta och lämna delårsrapporter inom sina respektive ansvarsområden enligt kommunstyrelsens anvisningar.

Årsredovisning

Kommunstyrelsen beslutar om anvisningar och tidsplaner för nämndernas arbete med att ta fram underlag till kommunens samlade årsredovisning, samt ansvarar för att upprätta förslag till årsredovisning enligt kommunallagen och Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Uppföljning och utvärdering

God ekonomisk hushållning följs upp och utvärderas årligen via delårsrapporter och årsredovisning utifrån den bedömningsmodell som anges i dokumentet. Riktlinjen ska aktualiseras minst en gång per mandatperiod. Kommunstyrelsen ansvarar för att vid behov föreslå förändringar i riktlinjen.